

UZASADNIENIE WYROKU

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przekazał do tut sądu pismo ubezpieczonej M. M. – zatytułowane „odwołanie od decyzji” w którym ubezpieczona odwoływała się od decyzji z 21.6.2022 r. w przedmiocie ustalenia na nowo podstawy wymiaru zasiłku wnosząc o wypłatę zasiłku bez ponownego przeliczania. Ubezpieczona wskazała, że bez jej wniosku ZUS ponownie ustalił podstawę wymiaru zasiłku, którą obliczył na nowych niekorzystnych dla niej zasadach, gdyż poprzednia regulacja art. 43 ustawy była dla niej korzystniejsza. Przywołała konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych, zasadę państwa prawnego, zasadę zaufania obywatela do państwa i prawa (k. 3-6). ZUS wniósł o odrzucenie odwołania, wskazując, że nie została wydana decyzja mogąca stanowić przedmiot odwołania (k. 8-9). Zarządzeniem z dnia 3 października 2023 r. zwrócono akta organowi celem uzupełnienia materiału sprawy poprzez wydanie decyzji w przedmiocie podstawy wymiaru zasiłku ubezpieczonej M. M. (k. 11).

Decyzją z 23 listopada 2022 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił, że podstawa zasiłku chorobowego od 3.01.2022 r. do 07.01.2022 r., od 14.02.2022 r. do 15.02.2022 r., od 15.03.2022 r. do 18.03.2022 r., od 02.04.2022 r. do 05.04.2022 r., od 28.04.2022 r. do 28.05.2022 r., oraz zasiłku opiekuńczego od 14.01.2022 r. do 17.01.2022 r., za 21.01.2022 r. oraz macierzyńskiego od 29.05.2022 r. do 27.05.2023 r. dla p. M. M. stanowi kwota 2.631,14 zł. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego, opiekuńczego i macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem, stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż miesiąc kalendarzowy. Do wyliczenia podstawy wymiaru kolejnych zasiłków, po dniu 3 stycznia 2022 r. (do dnia 27 maja 2023 r.), ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru za kolejnych 12 miesięcy, czyli od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r., a następnie kwoty te pomniejszył o 13,71% co dało przeciętną podstawę w wysokości 2.631,14 zł.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona ponownie podała, że Zakład bez wniosku ubezpieczonej ponownie ustalił podstawę wymiaru zasiłku, która obliczył na nowych niekorzystnych dla niej zasadach, gdyż poprzednia regulacja art. 43 ustawy była dla niej korzystniejsza. Przywołała konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych, zasadę państwa prawnego, zasadę zaufania obywatela do państwa i prawa (k. 33-36).

Pismem z dnia 15.01.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania z uzasadnieniem analogicznym jak w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona podlega ubezpieczeniom społecznym, w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność. Ubezpieczona zadeklarowała jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (w tym chorobowe) kwotę 9.000 zł. Taka podstawa wymiaru składek została zadeklarowana w okresie od marca 2018 r. do lipca 2018 r. W sierpniu 2018 r. podstawa wymiaru składek wynosiła 8.419 zł.

Bezsporne, a nadto: wydruk z (...), k. 59.

Od 30 sierpnia 2018 r. ubezpieczona M. M. pobierała następujące świadczenia:

- od 30 sierpnia 2018 r. do 24 września 2018 r. zasiłek chorobowy;
- od 25 września 2018 r. do 23 września 2019 r. zasiłek macierzyński;
- od 9 grudnia 2019 r. do 10 grudnia 2019 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 6 marca 2020 r. do 9 marca 2020 r. zasiłek chorobowy;

- od 19 marca 2020 r. do 23 marca 2020 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 18 czerwca 2020 r. do 19 czerwca 2020 r. zasiłek chorobowy;
- od 6 lipca 2020 r. do 7 lipca 2020 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 8 października 2020 r. do 9 października 2020 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 28 grudnia 2020 r. do 29 grudnia 2020 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 10 lutego 2021 r. do 12 lutego 2021 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 31 marca 2021 r. do 1 kwietnia 2021 r. zasiłek chorobowy;
- od 7 czerwca 2021 r. do 8 czerwca 2021 r. zasiłek chorobowy;
- od 9 września 2021 r. do 10 września 2021 r. zasiłek opiekuńczy;
- 27 września 2021 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 21 października 2021 r. do 22 października 2021 r. zasiłek chorobowy;
- od 3 stycznia 2022 r. do 7 stycznia 2022 r. zasiłek chorobowy;
- od 14 stycznia 2022 r. do 17 stycznia 2022 r. zasiłek opiekuńczy;
- 21 stycznia 2022 r. zasiłek opiekuńczy;
- od 14 lutego 2022 r. do 15 lutego 2022 r. zasiłek chorobowy;
- od 15 marca 2022 r. do 18 marca 2022 r. zasiłek chorobowy;
- od 2 kwietnia 2022 r. do 5 kwietnia 2022 r. zasiłek chorobowy;
- od 28 kwietnia 2022 r. do 16 czerwca 2022 r. zasiłek chorobowy.

Dowód: zestawienia wypłaconych/przyznanych zasiłków M. M. k. 4 i 4v akt zasiłkowych;

Od września 2019 r., pomiędzy kolejnymi okresami pobierania zasiłków, ubezpieczona faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. W roku 2020 ubezpieczona M. M. zadeklarowała podstawę wymiaru składek w kwocie 1296,79 zł do 3136,20 zł. Natomiast w roku 2021 r. ubezpieczona M. M. zadeklarowała podstawę wymiaru składek w kwocie 2817,32 zł do 3155,40 zł. W roku 2020 oraz 2021 uiszczała składki od tej niższej zadeklarowanej podstawy wymiaru składek.

Bezsporne, a nadto: wydruk z konta ubezpieczonej k. 43-44;

Ubezpieczona nie kwestionowała podstawy wymiaru składek za rok 2020 oraz 2021 wskazywała jedynie, że te podstawy wymiaru składek jej nie dotyczą z uwagi na brzmienie art. 43 ustawy zasiłkowej.

Dowód: oświadczenie ubezpieczonej k. 50 oraz 56.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się nieuzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiła podstawa wymiaru zasiłków chorobowego, opiekuńczego i macierzyńskiego ubezpieczonej za okresy od 3 stycznia 2022 r. do 7 stycznia 2022 r.; od 14 stycznia 2022 r. do 17 stycznia 2022 r.; 21 stycznia 2022 r.; od 14 lutego 2022 r. do 15 lutego 2022 r.; od 15 marca 2022 r. do 18 marca 2022 r.; od 2 kwietnia 2022 r. do 5 kwietnia 2022 r.; od 28 kwietnia 2022 r. do 16 czerwca 2022 r. oraz od 29 maja 2022 r. do 27 maja 2023 r.

Ubezpieczona twierdziła, że podstawa wymiaru zasiłków za te okresy winna stanowić kwota 9.000 zł. Z kolei organ rentowy stał na stanowisku, że podstawą wymiaru zasiłków stanowi przeciętny przychód ubezpieczonej za okres ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, złożonych do akt wydruków z konta ubezpieczonej oraz wyjaśnień ubezpieczonej.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 1732)

1. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, art. 43 i art. 46, z zastrzeżeniem art. 48a-50. 32 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, dalej jako „ustawa zasiłkowa”).

Stosownie do art. 43 ustawy zasiłkowej, w brzmieniu od 1 stycznia 2022 r.

Podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż miesiąc kalendarzowy.

Przepis art. 43 ustawy zasiłkowej uległ zmianie z dniem 1 stycznia 2022 r. na mocy art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1621).

Z art. 21 ustawy zmieniającej wynika, że

Zasiłki oraz świadczenie rehabilitacyjne, do których prawo powstało przed dniem 1 stycznia 2022 r., wypłaca się w wysokości, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Zdaniem sądu orzekającego, decyzja organu rentowego była prawidłowa. Organ prawidłowo zastosował zasadę wynikającą z art. 48 ust. 1 ustawy zasiłkowej do ustalania podstawy wymiaru zasiłków przyznawanych ubezpieczonej po dniu 1 stycznia 2022 r., czyli przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłków.

Zdaniem sądu brak było podstaw prawnych do zastosowania do zasiłków przyznawanych i wypłacanych ubezpieczonej po dniu 1 stycznia 2022 r. zasady wynikającej z art. 43 ustawy zasiłkowej w brzmieniu przepisu do dnia 31 grudnia 2021 r. Z art. 43 ustawy zasiłkowej (brzmienie do 31 grudnia 2021 r.) wynikało bowiem, że podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe. Organ wspomnianą zasadę (nieprzeliczania podstawy wymiaru zasiłku) stosował do zasiłków wypłacanych ubezpieczonej do 31 grudnia 2021 r., a to dlatego, że od 2018 r. przerwa między kolejnymi okresami pobierania przez ubezpieczoną M. M. zasiłków (zasiłki były pobierane za krótkie okresy od 1 do 3 dni) nie przekraczała 3 miesięcy. To powodowało, że jako podstawę wymiaru zasiłku ZUS

przyjmował kwotę zadeklarowaną przez ubezpieczoną w roku 2018, czyli 9.000 zł, zamiast przeciętnego miesięcznego przychodu za okres ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych, czyli kwot zadeklarowanych przez ubezpieczoną w roku 2020 r. i 2021 r.

Jednak zasada wynikająca z 43 ustawy zasiłkowej uległa zmianie od 1 stycznia 2022 r. Przywołany Początek formularza przepis nie mógł znaleźć zastosowania do zasiłków wypłacanych ubezpieczonej po dniu 1 stycznia 2022 r., co wynika wprost z treści art. 21 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 24 czerwca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1621), który stanowi, że zasiłki do których prawo powstało przed dniem 1 stycznia 2022 r., wypłaca się w wysokości, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Taka sytuacja nie zaistniała w przedmiotowej sprawie. Wnioskodawczyni pobierała zasiłek chorobowy (była niezdolna do pracy) w okresie od 21 października 2021 r. do 22 października 2021 r. Następnie była niezdolna do pracy od 3 stycznia 2022 r. do 7 stycznia 2022 r. Nie nastąpiła więc przesłanka wskazana w art. 21 ustawy zmieniającej, czyli „okres nieprzerwanej niezdolności do pracy”. Z brzmienia przepisu art. 21 ustawy zmieniającej wynika, że po dniu 1 stycznia 2022 r. zasiłki są wypłacane na dotychczasowych zasadach tylko wówczas gdy: prawo do nich powstało przed dniem 1 stycznia 2022 r. oraz po dniu 1 stycznia 2022 r. trwała nieprzerwana niezdolność do pracy. W przypadku ubezpieczonej M. M. nie wystąpiła żadna z tych przesłanek: prawo do kolejnych spornych zasiłków powstało po dniu 1 stycznia 2022 r., zaś ubezpieczona nie była nieprzerwanie niezdolna do pracy, gdyż wcześniejsza 2-dniowa niezdolność do pracy ustała w dniu 22 października 2021 r., zaś kolejna 5-cio dniowa niezdolność do pracy powstała w dniu 3 stycznia 2022 r.

W tym stanie rzeczy sporna decyzja organu była prawidłowa, gdyż podstawa wymiaru zasiłków przyznanych i wypłacanych ubezpieczonej po dniu 1 stycznia 2022 r. została ustalona zgodnie z brzmieniem przepisu art. 48 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Z tego powodu odwołanie podlegało oddaleniu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)

(...)